

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 584/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Tdo/50/2021 z 12. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby bolo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušené a vec vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby mu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia.

2. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 5T/114/2018-490 z 5. apríla 2019 uznal sťažovateľa vinným zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, ako aj prečinu poškodzovania cudzej veci, uložil mu úhrnný trest odňatia slobody na 4 roky a 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Sťažovateľovi taktiež uložil povinnosť náhrady škody. Skutok spočíval v nepovolenom prechovávaní výbušného predmetu (plastová trúbka s pyrotechnickou zloženou z oboch strán uzavretá drevenými zátkami zaistenými drevenými kolíkmi) sťažovateľom, ktorý 19. mája 2018 okolo 3.40 h uložil do priestoru medzi čelné sklo a prednú kapotu osobného motorového vozidla svojej bývalej priateľky a následne ho inicioval, v dôsledku

čoho došlo k poškodeniu vozidla i okna a fasády priláhlého rodinného domu. Sťažovateľ bol podľa názoru okresného súdu usvedčený svedeckými výpoveďami i vykonaným znaleckým dokazovaním.

3. Odvolanie sťažovateľa, ktorý spáchania skutku popieral, Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 4To/61/2019 z 30. mája 2019 zamietol. Námietku sťažovateľa, spochybňujúcu kvalifikáciu výbušného predmetu ako hromadne účinnej zbrane, krajský súd neuznal, keďže znalecké dokazovanie vo vzťahu k účinkom výbušného predmetu dospelo k záveru, že síce sa plastová „trubka nerozletela na črepiny, ale drevená upchávka a kolík by vedeli zraniť osoby, ktoré by sa tam prípadne nachádzali. V tomto smere je nutné doplniť, že výbušnina poškodila pri explózii dva rodinné domy, ako aj samotné motorové vozidlo.“. Krajský súd neuznal ani sťažovateľovo popieranie prítomnosti na mieste činu, a to na základe svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ], ktorý sťažovateľa v rozhodnom čase do blízkosti miesta činu priviezol autom, svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ], ktorému poškodená bezprostredne po čine označila ako páchatela práve sťažovateľa, keďže ju v noci krátko pred spáchaním činu naháňal na aute, ako aj na základe pachovej stopy vypátranej služobným psom.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie založené na dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Závery znaleckého dokazovania interpretoval tak, že „nebolo zistené zloženie ani množstvo výbušnej látky, pričom bolo preukázané, že zlož nebola dostatočne silná na prekonanie odporu steny plastovej trubky, a teda z tohto dôvodu nedošlo k fragmentácii, teda výbušné látky nedokázali ani len poškodiť plastovú trubku. Znalec nedokázal určiť účinnosť výbuchu, a teda nie je preukázané, že by Predmet pri používaní súčasne usmrtil viac ľudí, alebo im spôsobil ťažkú ujmu na zdraví. Nie je teda preukázané, aké prípadné svetelné, zvukové, dymové, tepelné, tlakové a pohybové účinky Predmet mal a či výbušnina bola takej kategórie, na ktorej držbu je potrebné osobitné povolenie.“. Pokiaľ ide o zvyšné časti výbušného predmetu, ktoré pri explózii boli vymrštené, podľa sťažovateľa „nemali takú dynamickú silu a charakter, aby súčasne usmrtili viacerých ľudí alebo im spôsobili ťažkú ujmu na zdraví“. Výbušný predmet preto podľa názoru sťažovateľa nebolo možné bez pochybností kvalifikovať ako hromadne účinnú zbraň ako znak skutkovej podstaty podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. K ťažiskovej dovolacej námietke doplnil závery znaleckého dokazovania, podľa ktorých k usmrteniu alebo k ťažkej ujme na zdraví „nedošlo buď z dôvodu, že výbušná látka nebola v takom množstve, aby dokázala telo výbušného predmetu roztrhať, nakoľko toto bolo neprimerane hrubé, alebo preto, že telo predmetu bolo veľmi silné a zátky neboli dostatočne upevnené, keďže došlo k jej vystreleniu. Teda v prípade, že by výbušnina bola umiestnená v menej odolnom obale..., došlo by k takému ohrozeniu.“. Nadväzne najvyšší súd zvýraznil, že objektívnu stránku trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona netvorí len výroba, dovoz, vývoz, prevoz, preprava, zadováženie alebo prechovávanie hromadne účinnej zbrane, ale alternatívne aj jej súčasti alebo komponentu. Pritom uviedol, že zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu je nesporné, že sťažovateľ „prinajmenšom prechovával súčasť a komponenty hromadne účinnej zbrane, a teda právna kvalifikácia zodpovedá súdmi ustáleného skutku, ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť“.

II.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí, že jeho dovolacia námietka nemá skutkovú, ale právnu povahu. Ide o subsumovateľnosť výbušného predmetu pod kategóriu hromadne účinnej zbrane. Sťažovateľ kritizuje nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého dovolacieho uznesenia, ktoré neodpovedá na jeho dovolaciu námietku, podľa ktorej ak by aj v skutku zahrnutý výbušný predmet spĺňal charakteristiku podľa § 2 písm. b) zákona č. 58/2014 Z. z. o výbušnínach, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 58/2014 Z. z.“), nemusí ísť nevyhnutne o hromadne účinnú zbraň podľa Trestného zákona. Najvyšší súd tiež podľa názoru sťažovateľa v odôvodnení svojho uznesenia hodnotil dôkazy a vyjadroval sa ku skutkovým zisteniam, na čo ako dovolací súd nie je oprávnený.

III.

7. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj identického základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

8. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v trestnom konaní. Takýmto predpisom je Trestný poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v trestnom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích.

9. Trestný poriadok ako procesnoprávny predpis určujúci medze, v rámci ktorých sa možno domáhať základného práva na súdnu ochranu, prispôsobuje rozsah dovolacieho prieskumu faktu právoplatného skončenia trestného konania vo veci samej. Na túto skutočnosť upozornil aj dovolací súd, zdôrazňujúc, že v rámci konania o dovolaní nemožno preskúmať otázky skutkové, ale len právne. Sťažovateľ s kritickým podtónom naznačuje, že jeho dovolacia námietka nemala skutkovú povahu, ale právnu. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého dovolacieho uznesenia dospel k záveru, že najvyšší súd nijako neprekročil medze dovolacieho prieskumu. Skutočnosť, že *in abstracto* a skôr vedený edukatívnou motiváciou objasnil procesný priestor, v ktorom sa ako dovolací súd môže pohybovať a ktorý nezahŕňa prieskum skutkových otázok, neznamená (ako sa to usiluje navodiť sťažovateľ), že by pri rozhodovaní o konkrétnom sťažovateľovom dovolaní ignoroval právnu povahu dovolacej námietky spočívajúcej v subsumovateľnosti sporného výbušného predmetu pod pojem hromadne účinnej zbrane. Zrekapituloval podstatné zistenia znaleckého dokazovania a na ich podklade naznačil, že skutková podstata trestného činu podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona nepoužíva iba kategóriu hromadne účinnej zbrane, ale aj jej súčasti alebo komponentu. V snahe zachovať zdržanlivosť pri úvahách o revízii právoplatne ukončeného trestného konania následne zrozumiteľne naznačil, že aj v prípade, ak by sťažovateľom nespochybnená skutková stránka veci nebola spôsobilá viesť ku kvalifikácii inkriminovaného výbušného predmetu ako hromadne účinnej zbrane, výsledky znaleckého dokazovania umožňujú spoľahlivo dospieť „*prinajmenšom*“ k záveru, že kategória súčasti alebo komponentu hromadne účinnej zbrane v posudzovanej kauze bola daná. V dôsledku

toho bol podľa názoru najvyššieho súdu nepochybne naplnený sporný znak skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol sťažovateľ uznaný vinným.

10. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané nedostatočné odôvodnenie dovolacieho uznesenia, ústavný súd pripomína, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na každú otázku nastolenú stranou konania, ale len na takú, ktorá má pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

11. Ak sťažovateľ v dovolaní predniesol argument o nezávislosti pojmoslovia použitého v zákone č. 58/2014 Z. z. a v Trestnom zákone, faktom je, že najvyšší súd naň nijako explicitne nereagoval. Na základe preskúmania ústavnej sťažnosti i jej príloh ústavný súd nepochybuje, že tento parciálny aspekt nemal povahu otázky podstatnej pre meritórne rozhodnutie v dovolacom konaní, ktorého limity určil sťažovateľ sám svojím dovolaním (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku). Odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu dokazujú, že pojem hromadne účinnej zbrane všetky súdy posudzovali autonómne a ak odkazovali na pojem výbušného predmetu podľa zákona č. 58/2014 Z. z., išlo o argumentáciu na podporu záveru o absencii povolenia na prácu s výbušnými predmetmi, nie na podporu záveru o subsumovateľnosti dotknutého výbušného predmetu pod trestnoprávny pojem hromadne účinnej zbrane, resp. jej súčasti či komponentu. Z rekapitulácií výsledkov znaleckého dokazovania je zreteľné, že podstatným kritériom pre všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci bol potenciál v skutku zahrnutého výbušného predmetu spôsobiť usmrtenie alebo ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám. Táto črta evidentne necharakterizuje výbušný predmet v dikcii § 2 písm. b) zákona č. 58/2014 Z. z., podľa ktorého je výbušným predmetom výrobok obsahujúci zalaborovanú výbušninu, ktorý nie je podľa písm. c) považovaný za muníciu. Dovolacím argumentom, na ktorý mu chýba v napadnutom uznesení odpoveď, sťažovateľ nepochybňoval chýbajúce povolenie ako podmienku jeho trestnej zodpovednosti, ale možnosť podradenia sporného výbušného predmetu pod pojem hromadne účinnej zbrane. Ak potom v dovolacom rozhodnutí niet odpovede na takto nastolený dovolací dôvod, ktorým je dovolací súd podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku viazaný, nemožno uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie na podklade nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

12. Napokon ústavný súd považoval za potrebné reagovať na námietku sťažovateľa, podľa ktorej najvyšší súd hodnotil dôkazy a vyjadroval sa ku skutkovým zisteniam, na čo ako dovolací súd nie je oprávnený. Opätovne tu ústavný súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého dovolacieho uznesenia, v ktorom svoje závery najvyšší súd odvodzoval od skutkových záverov plynúcich zo znaleckého dokazovania. Nešlo tu o hodnotenie dôkazov a s ním spojenú revíziu či prieskum skutkových zistení okresného súdu a krajského súdu, ale o popis ich skutkových záverov ako východiska pre prieskum právneho posúdenia veci oboma súdmi v základnom konaní. Najvyšší súd teda skutkové závery okresného súdu i krajského súdu rekapituloval v záujme dosiahnutia presvedčivosti odôvodnenia svojho záveru, podľa ktorého právne posúdenie veci samej nenapĺňalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Preto ani posledná sťažostná námietka nie je dôvodná.

13. Za zjavne neopodstatnenú je potrebné považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011). Keďže ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažovateľovho návrhu na začatie konania nezistil signály porušenia jeho označených práv preskúmateľné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, bolo potrebné odmietnuť ju ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu